

Summit 2000. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/law/00_gio.html. – Загл. с екрана.

8. Creative Commons [Electronic resource]. – Way of access: URL: <http://creativecommons.org/>. – Title from the screen.

9. Global Trends 2015: A Dialogue About the Future With Nongovernment Experts [Electronic resource] / The Central Intelligence Agency. – Way of access: <http://www.odci.gov/cia/reports/globaltrends2015/> – Title from the screen.

10. Scirus for scientific information [Electronic resource] / Elsevier. – Way of access: <http://www.scirus.com/srsapp>. – Title from the screen.

11. Scopus [Electronic resource] / Elsevier. – Way of access: <http://www.scopus.com/>. – Title from the screen.

12. Web of Science [Electronic resource] / ISI. – Way of access: <http://www.isinet.com/products/citation/wos/>. – Title from the screen.

Леонід КОСТЕНКО,

зав. відділу НБУВ, с. н. с., канд. техн. наук,

Анатолій ЧЕКМАРЬОВ,

заст. генерального директора НБУВ,

с. н. с., канд. екон. наук

Безперервна бібліотечна освіта:

НБУВ – бібліотекам науково-дослідних установ НАН України

Щороку НБУВ здійснює низку заходів, основна мета яких – сприяння розвитку загальної і професійної культури працівників бібліотек, адаптування бібліотечної праці до вимог нових комп'ютерних технологій, а також підвищення професійного статусу бібліотекаря як науково-інформаційного працівника. Зупинимось на ряді заходів 2005 року, до яких залучалися працівники бібліотечно-інформаційних підрозділів наукових установ НАН України. Так, 25 квітня цього року для керівників бібліотек було проведено традиційний щорічний семінар «Бібліотека науково-дослідної установи як інформаційний центр. Стан та перспективи діяльності». Організатори семінару – Інформаційно-бібліотечна рада НАН України та відділ бібліотекознавства НБУВ.

Розгорнутий аналіз зробленого бібліотеками, основні завдання на перспективу було визначено у доповіді ученого секретаря ІБР НАН України, наук. співробітника НБУВ Т. Л. Кулаковської. До участі у заході було залучено керівників і фахівців виробничих відділів Бібліотеки. Завідувачка відділу комплектування вітчизняною літературою НБУВ Л. П. Карпова та зав. сектору відділу комплектування іноземною літературою О. В. Полякова поінформували присутніх про можливості книгообміну, запропонували бібліотекам добірки літератури, охарактеризували ситуацію з передплатою іноземної періодики. Про перспективи бібліотечного обслуговування за МБА, можливості застосування нових технологій доставки документів, зокрема електронною поштою, розповіла завідувачка абонементів НБУВ В. М. Чуприна.

Присутні ознайомилися з досвідом використання програми «ІРБІС» у бібліотеці Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена (повідомлення зав. бібліотеки Л. М. Ластікової), а також з досвідом використання нових інформаційних технологій в умовах роботи новоствореного на базі бібліотеки Інституту історії України

НАН України науково-інформаційного відділу (повідомлення керівника відділу Л. Я. Мухи).

У роботі семінару взяв участь заступник голови ЦК профспілки НАН України Є. І. Меркулов. Він відповів на численні запитання керівників бібліотек, які стосувалися оплати праці, системи матеріального заохочення, зупинився на правових аспектах виробничих стосунків у бібліотечних колективах.

Інтеграційні процеси, які відбуваються в усіх сферах життя суспільства, зумовлюють необхідність забезпечення доступності різноманіття інформаційних ресурсів, усієї інформаційної сфери. Тому надзвичайно актуальним для працівників бібліотечних і інформаційних підрозділів наукових установ став Третій міжнародний науково-практичний семінар «Інформаційні технології в бібліотеках і бібліотечній освіті» (відбувся 15 квітня 2005 р.). Організатори семінару – ДПНТБ Росії та НБУВ вміло поєднали теоретичні і практичні аспекти у розкритті теми семінару. З основною доповіддю «Сучасні тенденції застосування інформаційних технологій у бібліотеках» виступив президент Міжнародної Асоціації ЕБНІТ, президент Міжнародного бібліотечного, інформаційного та аналітичного центру, перший заступник директора ДПНТБ Росії, д-р техн. наук Я. Л. Шрайберг. Про сучасні тенденції розробки і застосування інтернет-інтранет-технологій у бібліотеках ішлося у виступі зав. відділу ДПНТБ, керівника робіт з Інтернет-інтранет-технологій і веб-ІРБІС Міжнародної Асоціації ЕБНІТ М. В. Гончарова.

Керівники і фахівці бібліотек та інформаційних підрозділів установ різного відомчого підпорядкування отримали інформацію про стан і напрями розвитку комп'ютерних технологій у НБУВ (доповідь заступника генерального директора, канд. екон. наук А. О. Чекмарьова), про електронні наукові видання в системі докумен-

тальних комунікацій України (виступ керівника Центру бібліотечно-інформаційних технологій НБУВ, канд. техн. наук Л. Й. Костенка).

Присутні мали можливість взяти участь у семінарі –практикумі «Електронні бібліотеки і нові інформаційні технології», безкоштовно записати на CD-RW останні версії (2005 р., вип. 1) п'яти галузевих серій системи наукових електронних видань України «Бібліотека – суспільству» (природничі, технічні, гуманітарні, медичні, аграрні науки). На семінарі було також поширено демо-версію системи автоматизації бібліотек ІРБІС (розробник – ДПНТБ Росії).

До числа корисних і цікавих для працівників бібліотек інформаційно-насичених заходів слід також віднести наукову конференцію «Бібліотеки України у період Великої Вітчизняної війни», яка відбулася 4 травня 2005 р. По суті, це презентація нового наукового видання НБУВ «Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943). Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів». Укладачі збірника Л. А. Дубровіна та Н. І. Малолетова. Представила видання директор Інституту рукопису НБУВ, д-р іст. наук, професор Л. А. Дубровіна. Перед присутніми виступили генеральний директор НБУВ, академік О. С. Онищенко, народний депутат України, Голова Комітету з питань національної безпеки та оборони Г. Крючков, член Національної спілки письменників України, лауреат премії П. Тичини, учасник Великої Вітчизняної війни О. Я. Ющенко, науковці НБУВ.

Організована за тематикою конференції експозиція містила близько 800 унікальних документів воєнних років з фондів НБУВ – карт, газет, плакатів, випущених під час окупації, які стали документальним свідченням окупаційного режиму, підпільного руху, партизанської боротьби, втрат культурних цінностей та ін. Цікавий блок документів було надано до експозиції з архіву музею історії Національної кіностудії О. Довженка.

Одним з підсумовуючих заходів, який мав на меті ознайомити присутніх з науковим доробком НБУВ за 2002–2005 рр. став День науки (13 травня 2005 р.). Під час проведення цього заходу науковці і фахівці НБУВ представили наукові доробки своїх колективів. Зокрема, завідувач відділу національної бібліографії, д-р іст. наук В. Ю. Омельчук презентував бібліографічний покажчик «Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського 1728–1923 рр.» Були також представлені «Книжкові джерела української біографістики у фондах НБУВ: Матеріали до бібліографії (середина ХІХ–ХХ ст.) (О. М. Яценко, наук. співробітник Інституту біографічних досліджень, канд. іст. наук); довідник «Наукові бібліотеки України» (наук. співробітник відділу бібліотекознавства А. А. Свобода); десятий випуск інформаційно-аналітичного огляду «Робота бібліотек науково-дослідних установ НАН України у 2004 році» (учений секретар Інформаційно-бібліотечної Ради НАН України, наук. співробітник НБУВ Т. Л. Кулаковська) та інші. До речі, електронний варіант остан-

нього збірника виставлений на сайті НБУВ, у розділі публікацій. Присутнім було представлено наукову періодику, яка видається НБУВ: «Український реферативний журнал «Джерело» (Н. Я. Зайченко, керівник служби реферування наукової літератури), а також науково-теоретичний та практичний журнал «Бібліотечний вісник» (Н. М. Маслакова, відповідальний секретар журналу).

Заслуговує на увагу фахівців і науковців бібліотек факт презентації одного з перших в Україні періодичних видань, яке діє згідно з «Положенням про електронні наукові фахові видання». Це журнал «Культура народів Причорномор'я». ВАК України включив його до переліку наукових фахових видань, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за напрямом географічні, філософські, історичні, філологічні, мистецтвознавчі і економічні науки. Учасники презентації отримали дискету журналу, познайомилися з редакційною колегією – головним редактором журналу, д-ром іст. наук Ю. А. Катуніним, членами редакційної колегиї, авторами публікацій, фахівцями у галузі інформаційних і видавничих технологій.

Варто зазначити, що це далеко не повний перелік заходів цього року, спрямованих на підвищення кваліфікації бібліотечно-інформаційних працівників. Система підвищення кваліфікації бібліотечних працівників в Україні сьогодні перебуває на початковій стадії застосування дистанційного навчання. Тому надзвичайно важливо фахівцям бібліотечної галузі, усім, хто має технічні можливості для виходу в інтернет, звертатися до сайтів національних та інших бібліотек для отримання інформації, документів і матеріалів теоретико-методичного і технологічного характеру, публікацій з досвіду бібліотечно-інформаційного супроводу наукової роботи тощо. Значний інтерес для фахівців становлять аналітичні, оглядові матеріали, у яких узагальнюється робота бібліотек.

У 2002 р. співробітниками відділу організації та використання документного фонду НБУВ було створено інформаційно-аналітичну систему, на основі якої здійснюється багатоаспектний прес-моніторинг іміджу бібліотек України. Вміщені на сайті НБУВ аналітичні огляди за січень–березень 2005 р. – це спроба авторів оглядів простежити на матеріалі публікацій вплив державних нормативно-правових документів, котрі стосуються розвитку бібліотечної справи, безпосередньо на практику роботи бібліотек України всіх рівнів.

Слід пам'ятати, що Центр бібліотечно-інформаційних технологій НБУВ систематично розміщує на веб-сайті Бібліотеки власні електронні ресурси, корисні для фахівців інформацію, а також інформаційні ресурси науково-дослідних установ НАН України, у створенні яких брали участь бібліотеки.

Наталія СМАГЛОВА,
наук. співробітник відділу бібліотекознавства
НБУВ